

besætning, er det ikke Meningen, at det skal være første Klasses Handelsheste; man kan udmærket godt købe en Hest med en Knast hist og en Knude her, som sætter den ned i Pris uden at nedsætte dens Arbejdsydelse. Saaledes faar enhver fornuftig Landmand sin Hestebesætning, naar han ikke lige i sidste Øjeblik med Kniven paa Struben skal købe et betydeligt Antal Heste, der er vanskelige at faa, og hvis Ejere ved, hvad de vil have for dem, naar de ogsaa ved, at det kniber.

Med Hensyn til Inventaret ved jeg ikke, hvorledes Forpagtningskontrakterne er indrettede. Det kan være, der staar, at Forpagterne er berettigede til at aflevere deres Inventar efter Taksation, og saa er der ingen Vej udenom. Men jeg kunde dog tænke mig, at man, dersom det er nogenlunde fornuftige Folk, der faar med denne Sag at gøre, ikke vil vurdere gammelt Inventar til de samme Priser, hvortil man kan anskaffe nyt. Ellers bliver Inventaret maaske solgt ved Auktion, saa kan Staten optræde som Liebhaber og byde ligesom alle andre, og det, man finder gaar for højt, kan man lade være at købe.

Ogsaa af Hensyn til hele Ordningen mener jeg, at der paa et senere Tidspunkt bør nedsættes et Udvalg. Her er jo Tale om at ansætte en Inspektør til Ledelse af Hovedgaardenes samlede Drift under Overledelse af Forsøgslaboratoriet, som i Forbindelse med et Forsøgsraad skal bære Ansvaret. Jeg forstaar egentlig ikke, hvorledes Arbejdsvilkaarene vil blive for en saadan Inspektør. Jeg har altid hørt og troet paa, at det var vanskeligt at tjene to Herrer, og jeg kan ikke se, at Vanskelighederne bliver ringere, naar han skal tjene en halv Snes Stykker. Den Mand, som skal have Ledelsen af saa store Ejendomme, maa efter min Mening ogsaa have Ansvaret; han skal selvfølgelig staa til Regnskab for sine Handlinger overfor en overordnet Institution. Det er noget ganske andet. Hvorledes han skal kunne dele Ansvaret med et Forsøgsraad, forstaar jeg ikke, specielt ikke, dersom dette Forsøgsraad, som der er nævnt et Sted, kun skal holde Møde to Gange om Aaret. Jeg vilde anse det for mere formaalstjenligt, om det holdt Møde to Gange om Maaneden og hellere meget tiere, hvis de paagældende overhovedet skal kunne paatage sig noget som helst Ansvar for Driften. Der staar, at de skal være ulønnede. Det er nu aldrig saa rart at paalægge Folk Ansvar uden at give dem Løn, og jeg er meget bange for, at en saadan Bestemmelse vil bevirke,

at Folk ved denne Lejlighed tager sig deres Ansvar noget lettere, end de bør. Efter min Mening bør den Mand, som skal lede Driften af saa store Ejendomme, være udstyret med betydelig Myndighed, ogsaa af den Grund, at Arbejderforholdene i den Egn, hvor Gaardene ligger, altid har haft Ry for ikke at være uden Vanskelighed. Det bør være en dygtig Mand med baade praktisk og teoretisk Uddannelse, thi selv om han ikke skal være den øverste ledende eller bestemmende med Hensyn til Forsøgene, maa man dog forudsætte, at han har saa meget Kendskab til Landbrugsteori, at han fuldt ud kan følge dem og nære varm Interesse for dem. Det er ikke altid Tilfældet; der er mange Mennesker, som gerne vil se Forsøgets Resultater, men som gyser tilbage for at have med Forsøgene at gøre.

Forsøgsraadet er tænkt sammensat af to mejerikyndige Medlemmer, to husdyrbrugskyndige Medlemmer, valgte af de samvirkende danske Landboforeninger som Repræsentanter for Kvægavls- og Kontrolforeningerne, og to Medlemmer af Statens Planteavlsudvalg, en Landboforenings- og en Husmandsforeningsrepræsentant. Længere henne i Bemærkningerne staar der imidlertid, at det maa være Folk, som har Kendskab til Driften af store Ejendomme. Man kommer da til at se sig meget nøje for, thi jeg tvivler om, at Dansk Mejeristforening vil kunne sætte en Repræsentant ind, som er kendt med Driften af en stor Gaard. Jeg ser heller ikke, hvorledes Husmandsforeningerne vil kunne indsætte en Mand, som er kendt med Driften af Herregaarde. Maa jeg i denne Forbindelse nævne, at det er Tanken, at Inspektørens Løn skal bero paa Nettooverskuddet af Gaardenes normale Drift; med andre Ord, Størrelsen af hans Løn er betinget af, hvorledes hele Ejendommen bliver drevet i økonomisk Henseende. Det vil være meget vanskeligt for ham at arbejde sammen med Forsøgsraadet; thi det kan godt være, at Raadet vil foreslaa Foranstaltninger, som han anser for at være meget kostbare, og hver Gang det træffer en i økonomisk Henseende uheldig Disposition, hvilket jo kan tænkes, vil hans Løn forringes. Ogsaa her maa der træffes en helt anden Ordning. Forsøgsraadet er altsaa tænkt sammensat af 6 Medlemmer, men man har ment — og det vil jeg ogsaa anse for meget gavnligt —, at der i Overledelsen bør deltage en Mand, som er særlig administrationskyn-